

30/1

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

SG

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
afdeling Beroepen en
Innovatie

Opgesteld door

Aan

Minister VWS

Deadline: 5 februari
2026, let op: brief
verzenden **6 februari**.

nota

TER BESLISSING

Besluit: Geen centrale bekostiging opleiding
Orthopedagoog-Generalist

Datum

9 januari 2026

Kenmerk

4332859-1093215-MEVA

Bijlage(n)

1. Eenmalig en ad hoc CO-advies OG

1. Aanleiding

- Naar aanleiding van het verzoek van de Nederlandse Vereniging van Pedagogogen en Onderwijskundigen (NVO) is door het Capaciteitsorgaan (CO) ad hoc en eenmalig advies uitgebracht over de opleiding van Orthopedagoog-Generalisten (OG).
- U biedt dit advies aan de Tweede Kamer aan met beleidsreactie.
- De beleidsreactie bevat uw besluit de OG niet centraal door de overheid te bekostigen. Dit besluit is mede ingegeven door het reeds genoemde CO-advies en overige beleidsmatige afwegingen.
- Gelijktijdig met de verzending aan de Tweede Kamer, informeert u in een separate brief de NVO over uw besluit en zal het CO het advies op haar website publiceren.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de bijgevoegde brief te tekenen en op **6 februari 2026** naar de Tweede Kamer te verzenden.

In een separate zaak (nr. 1093216) wordt u om akkoord gevraagd voor verzending van de brief met het besluit aan de NVO. Deze brief zal ook op **6 februari** verzonden worden.

3. Kernpunten

A. Voorgeschiedenis

- Het beroep OG is sinds 2020 gereguleerd via de Wet BIG. Aanleiding voor de regulering van het beroep in de Wet BIG was de invoering van de Wzd-functionaris in het kader van de Wet zorg en dwang.
- Het veld komt sindsdien bij VWS op de lijn voor centrale overheidsbekostiging. In 2020 heeft de NVO in dit kader een aanvraag ingediend bij VWS om de opleiding tot Orthopedagoog-Generalist (OG) centraal te bekostigen.
- In 2020 is vanwege de aanhoudende coronacrisis de besluitvorming vertraagd. Daarnaast bestonden onduidelijkheden over de nut en noodzaak van de opleiding en het beroep van OG, en over de benodigde opleidingscapaciteit van OG's.

- Om de nut en noodzaak van de OG aan te tonen heeft het Nivel¹ in de periode januari tot maart 2024 in opdracht van de NVO een onderzoek laten uitvoeren.
- Daarna is per 20 januari 2025 op het verzoek van NVO de opleiding tot OG ad hoc en eenmalig geraamd door het Capaciteitsorgaan.
- Met voorliggende kamerbrief biedt u het CO-advies aan de Tweede Kamer aan met beleidsreactie. De beleidsreactie bevat uw besluit de opleiding tot OG niet centraal te bekostigen. Dit besluit is mede ingegeven door het reeds genoemde CO-advies en overige beleidsmatige afwegingen. Zie onder B.

Datum

9 januari 2026

Kenmerk

4332859-1093215-MEVA

B. Onderbouwing voorliggend advies om de opleiding tot OG niet centraal te financieren

Op basis van het CO-advies en overige beleidsmatige afwegingen wordt u geadviseerd om de opleiding tot OG niet centraal te bekostigen.

Voorop staat dat een aantoonbare noodzaak moet worden gevonden voor centrale bekostiging van de OG-opleiding om hiertoe over te gaan. De middelen voor opleiden zijn schaars en bekostiging van de OG-opleiding zou ten koste gaan van andere (medische) vervolgoopleidingen waarvoor overheidsfinanciering primair is bedoeld. In geval van de OG kan deze noodzaak niet worden onderbouwd.

Hiervoor zijn de volgende overwegingen doorslaggevend geweest:

1. *Marktfalen is niet aan de orde en daarbij centrale bekostiging ook niet*

- Bekostiging vanuit de Rijksbegroting kan alleen worden ingezet als bekostiging in de markt niet of onvoldoende tot stand komt of kan komen, terwijl de beroepsbeoefenaar waartoe wordt opgeleid wel noodzakelijke zorg levert in het licht van een van de geldende zorgwetten die niet of onvoldoende door een andere beroepsbeoefenaar geboden kan worden.
- De opleiding tot OG wordt op dit moment via middelen vanuit het veld (in de meesten gevallen werkgevers) gefinancierd. Op dit moment zijn er geen aanwijzingen dat het huidige stelsel financieel onhoudbaar is.
- Bovendien laat het CO-advies geen overtuigend bewijs zien voor een structureel, landelijk tekort aan OG's dat niet door het veld zelf kan worden opgevangen. De capaciteitsraming laat slechts een beperkt verschil zien tussen gerealiseerde instroom (160) en benodigde instroom (ca. 184). Dit verschil kan worden opgevangen binnen het bestaande stelsel. Dit wordt onderbouwd door het CO-advies waaruit blijkt dat de opleidingscapaciteit binnen instellingen ruimer is dan benut en waaruit blijkt dat er voldoende aanbod aan opleidingen is.

2. *Geen bewijs dat kwaliteit, patiëntveiligheid of toegankelijkheid onder druk staat door decentrale bekostiging*

- Er is geen bewijs dat kwaliteit, patiëntveiligheid of toegankelijkheid onvoldoende wordt geborgd als gevolg van decentrale bekostiging. De geldende (wettelijke) kwaliteitsnomen, zoals regulering in de Wet BIG, bieden daarnaast voldoende waarborg.

¹ [Nut en noodzaak van de orthopedagoog-generalist vanuit werkgeversperspectief | Nivel](#)

3. Centrale bekostiging kan leiden tot nieuwe marktverstoringen en ondoelmatigheid

- De middelen voor opleiden zijn schaars. Centrale bekostiging van de OG-opleiding zonder duidelijke noodzaak gaat onnodig ten koste van andere (medische) vervolgopleidingen en kan leiden tot onwenselijke precedentwerking voor opleidingen die heden ook decentraal gefinancierd worden.
- Bovendien bestaat een verhoogd risico op ondoelmatige inzet van zorgmiddelen: de financiële prikkel kan een incentive worden voor opleiden, in plaats van de zorginhoudelijke noodzaak.

Datum

9 januari 2026

Kenmerk

4332859-1093215-MEVA

Conclusie: de NVO heeft eerder gesuggereerd dat zij de opleiding tot OG via de beschikbaarheidsbijdrage te willen (laten) bekostigen. Overweging van dit instrument of andere overheidsbekostiging is niet aan de orde vanwege de argumenten zoals hierboven opgenomen.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Er zijn tot op heden geen aangenomen moties of Kameruitspraken die VWS verplichten tot centrale bekostiging van de OG-opleiding. De Tweede Kamer is gebaat bij heldere en transparante onderbouwing rondom de besluitvorming over centrale bekostiging van opleiding. Deze onderbouwing wordt in de voorliggende kamerbrief geboden.

De CO-adviezen van medische beroepen die beschikbaarheidsbijdrage ontvangen zijn reeds in december 2025 gepubliceerd. De Tweede Kamer is hier op 19 december 2025 over geïnformeerd in de brief over de Arbeidsmarktprognose zorg en welzijn 2025 (Kamerstukken II 2024-2025, 29 282, nr. 619).

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De Tweede Kamer wordt gelijktijdig met de NVO geïnformeerd over het voorliggende besluit. De NVO en zorgaanbieders zullen naar verwachting teleurgesteld zijn met het besluit om de opleiding niet centraal vanuit de overheid te bekostigen.

Tegelijkertijd zou een tegengesteld besluit, namelijk de opleiding tot OG wel centraal bekostigen, weerstand kunnen opleveren bij nog veel meer partijen. Immers, de centrale bekostiging van de opleiding tot OG zou ten koste gaan van de bekostiging van overige opleidingen.

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld

Het voorgenomen besluit heeft naar verwachting beperkte arbeidsmarkteffecten. Zoals beschreven laat het CO-advies geen overtuigend bewijs zien voor een structureel, landelijk tekort aan OG's dat niet door het veld zelf kan worden opgevangen. De capaciteitsraming laat slechts een beperkt verschil zien tussen gerealiseerde instroom (160) en benodigde instroom (ca. 184). Dit verschil is overbrugbaar binnen het bestaande stelsel. Dit wordt onderbouwd door het CO-

advies waaruit blijkt dat de opleidingscapaciteit binnen instellingen ruimer is dan benut en waaruit blijkt dat voldoende aanbod aan opleidingen is.

Datum

9 januari 2026

Kenmerk

4332859-1093215-MEVA

Het kan zijn dat zorgaanbieders in hun opleidingskeuzes sterker sturen op opleidingen met centrale bekostiging (zoals gz-psycholoog). Dit kan op termijn leiden tot relatieve verdringing van de OG in opleidingsbeslissingen. Dit risico lijkt echter beperkt, omdat in de huidige situatie ook nagenoeg voldoende OG's worden opgeleid zonder centrale bekostiging en er geen aanwijzingen zijn voor oneigenlijke concurrentie waardoor onvoldoende wordt opgeleid.

d. Gevolgen administratieve lasten

Het niet centraal bekostigen van de opleiding tot OG voorkomt extra uitvoeringslasten voor VWS, NZa en instellingen die gemoeid zijn met het beschikken van, verlenen van en verantwoorden over overheidsmiddelen.

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties

Geen.

f. Juridische aspecten haalbaarheid

De opleiding tot OG past niet eenduidig binnen de kaders van de Wmg voor de beschikbaarheidsbijdrage. De beleidsbeslissing om mede om deze reden de OG niet centraal te bekostigen is daarmee juridisch navolgbaar.

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De nota is afgestemd met de directies CZ, Jeugd, LZ en Pzo.

h. Toezeggingen

Geen.

i. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.